

HORSHÁ
DOPORUČENÍ

SLUŽBA
INFORMACE

ČÍSLO 7

ZIMA 2012/2013

HS JESENÍKY SE PŘEDSTAVUJE

ZIMNÍ ŠKOLA HS

**DOŠKOLENÍ HS
V ZERMATTU**

**PÁTRACÍ
AKCE**

**JETÍKŮV
KOMIKS
PRO DĚTI**

**SOUSTŘEDĚNÍ
DOBROVOLNÍKŮ**

GPS V OUTDOORU

SLOVO NÁČELNÍKA

Vážení čtenáři,

rok 2012 je u konce a tak je čas na bilancování. Letošní zima o sobě dala poprvé vědět sněžením na konci října. Uvidíme, zda bude sněhově tak bohatá jako ta předchozí. Horská služba provedla v průběhu uplynulé zimní sezóny téměř 6 000 zásahů, nejvíce se opakovalo poranění kloubů, zlomeniny a zhmoždění.

K nejčastějším zraněním v uplynulé zimní sezóně docházelo na lyžařských svazích, při sjezdovém lyžování se zranilo 3 382 osob a na snowboardu 1 257 osob, celkově se na horách v zimní sezóně zranilo 5 908 osob. Nejvíce úrazů připadá tradičně na Krkonoše, s počtem 2222 zraněných osob následují Jeseníky a Orlické hory.

Ke snížení počtu zranění ve srovnání s předchozí zimou jistě přispělo i 10 FIS pravidel pro bezpečné chování na sjezdových tratích. Právě rozšíření těchto zásad mezi co nejširší lyžařskou veřejnost jsme věnovali zvýšenou pozornost.

HS sice zaznamenala úbytek lehkých zranění, ale naproti tomu nárůst počtu těžkých úrazů, a tím také počtu zásahů s pomocí vrtulníků Letecké záchranné služby. Snížil se počet úrazů hlavy. To přičítáme dlouhodobé kampani za používání lyžařských přileb a také akci „Chraňte mozky“, která začala loni na podzim a na které se masivně podílíme.

V roce 2012 nám významně stoupl počet pátracích záchranných akcí, tzv. hledaček. Řada ztracených návštěvníků hor využila nové aplikace HS pro chytré mobilní telefony k přivolání pomoci nebo určení polohy a navedení záchranářů Horské služby. Právě problematika pátracích akcí je hlavním tématem tohoto vydání našeho časopisu.

Jiří Brožek
náčelník Horské služby ČR

POSLÁNÍ A ÚKOLY

HORSKÁ SLUŽBA ČR PŘI VÝKONU SVÉ ČINNOSTI ZEJMÉNA

- Organizuje a provádí záchranné a pátrací akce v horském terénu.
- Poskytuje první pomoc a zajišťuje transport zraněných.
- Vytváří podmínky pro bezpečnost návštěvníků hor.
- Zajišťuje provoz záchranných a ohlašovacích stanic HS.
- Provádí instalaci a údržbu výstražných a informačních zařízení.
- Spolupracuje při vydávání a rozšiřování preventivně bezpečnostních materiálů.
- Informuje veřejnost o povětrnostních a sněhových podmínkách na horách a opatřeních HS k zajištění bezpečnosti na horách.
- Spolupracuje s orgány veřejné správy, zejména ochrany přírody a životního prostředí.
- Sleduje úrazovost a provádí rozbor příčin nehod na horách, navrhuje a doporučuje opatření k snížení jejich počtu.
- Provádí hlídkovou činnost na hřebenech, sjezdových tratích, pohotovostní službu na stanicích a v domech HS.
- Provádí lavinová pozorování.
- Přípravuje a školí své profesionální i dobrovolné členy a čekatele.
- Spolupracuje s ostatními záchrannými organizacemi doma i v zahraničí.

HORSKÁ SLUŽBA DOPORUČENÍ A INFORMACE

ČÍSLO 7, ZIMA 2012/13

Šéfredaktor: Michal Bulíčka

Redakční rada: Jiří Brožek, Michal Klimeš

Na čísle dále spolupracovali:

Marek Formánek, Ladislav Bedeč,
Radim Pavlica, Karel Macas, Lukáš Vokatý,
Ondřej Vank, Slávek Charvát, Jan Kostík,
Petr Veselý

Foto na titulní straně: Ondřej Vank

Neoznačené foto: archiv HS ČR

Jazyková korektura: Jiří Havelka

Grafický návrh: Studio Antoníček

Sazba a zlom: Studio Antoníček

Tisk: Wendy s.r.o. Mělník

Internetová verze:

www.horskaslužba.cz – v PDF ke stažení

Vydává:

Horská služba ČR o.p.s.

543 51 Špindlerův Mlýn 260, IČ 27467759

Registrováno MK ČR E 1860. Neprodejné.

Partneři Horské služby

S JETÍKEM PO ČESKÝCH HORÁCH

Projekt, jehož nositelem je Horská služba ČR, o.p.s., a partnerem Czech Tourism, propaguje české hory a motivuje k jejich návštěvě. Přináší do Čech ucelenou turistickou nabídku českých horských oblastí s programem zaměřeným na rodiny s dětmi.

Realizací projektu dojde ke zvýšení kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu. Bude zlepšena komunikace mezi Horskou službou a návštěvníky hor.

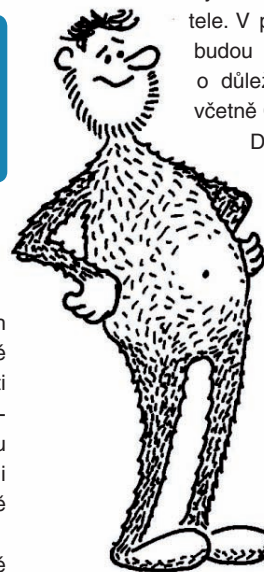
Razítkovací soutěž „Po stopách Jetíka po českých horách“ představí horským rekreativům krásy českých hor zábavnou soutěžní formou: hledáním Jetíkových stop, sběrem razítek a odznaků a hrou o ceny. Prostřednictvím této hry budou české hory představeny jako ideální místo pro aktivní dovolenou a místo pro „bezpečné dobrodružství a poznávání“ pro malé i velké.

Projekt S Jetíkem po českých horách bude mít své internetové stránky a bude tak k dispozici každému. Podstatným cílem bude šíření zásad bezpečného chování na horách v souladu s tzv. Desaterem Horské služby, které je návodem pro rodiče a pochopitelně i pro děti k bezpečnému návratu z hor. Neméně důležité je i ekologické chování v horách v souladu s pravidly NP a CHKO, tak abychom zachovali přírodní krásy a bohatství v nezměněné formě i pro ostatní.

Každoročně proběhne slosování o hodnotné

CzechTourism

ceny Jetíka pro nejpilnější cestovatele. V propagačních materiálech budou vyzdvihnuty informace o důležitých kontaktech na HS včetně GPS souřadnic stanic HS.

Díky spolupráci s Czech Tourismem ukážeme turistům, že nemusí cestovat do zahraničí za krásnou krajinou a zvláštnostmi fauny a flory a zážitky. Vše najdete v českých horách.

Text: Lukáš Vokatý,
ilustrace: Karel Macas

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

STATISTIKA ZÁSAHŮ HS

Přinášíme vám přehled naší činnosti formou strohé statistiky. Posledních 12 měsíců přineslo členům Horské služby povinnost pomoci v 7 309 případech.

Výrazně nejvyšší počet úrazů, více než polovinu, mají na svědomí lyžaři a to především sjezdaři, kteří své kolegy na běžkách předčili zhruba desetinásobně. Druhou pozici „obsadili“ snowboardisté. Není divu, že se HS angažuje v propagaci 10 FIS pravidel bezpečného pohybu na sjezdovkách.

Můžete se podívat, při jakých aktivitách i jaká zranění si návštěvníci hor během zimního i letního období přivodili a porovnat si úrazovost v sedmi horských oblastech.

Michal Klimeš,
náčelník HS Jeseníky

ZÁSAHY DLE OBLASTÍ (ZA OBDOBÍ OD 1. 11. 2011 DO 31. 10. 2012)

Činnost při nehodě	Beskydy	Jeseníky	Jizerské hory	Krkonoše	Krušné hory	Orlické hory	Šumava	součet
pěší turistika	122	96	66	130	24	46	165	649
odvoz HS	2	1	3	3	0	0	0	9
lyžování sjezdové	246	428	325	1416	308	322	340	3385
lyžování běžecké	25	77	75	94	20	34	37	362
snowboarding	89	174	107	443	131	163	151	1258
skialpinismus	0	1	1	2	0	0	1	5
přepravní zařízení	1	6	6	13	16	2	3	47
saně, boby	7	3	2	26	7	0	1	46
paragliding	5	0	2	1	1	1	0	10
horolezectví	1	0	4	2	1	0	1	9
jiné	58	82	87	204	81	185	255	952
cyklistika	19	35	127	48	42	13	265	549
koloběžka	4	0	2	2	1	0	3	12
SOUČET ZRANĚNÍ	579	903	807	2384	632	766	1222	7293
POČET ZÁSAHŮ CELKEM	583	910	811	2391	619	772	1223	7309

ZIMNÍ ŠKOLA HORSKÉ SLUŽBY

Stejně jako každý rok i letos pořádala Horská služba týdenní výcvikový kurs. Po letním programu na Vysočině se zájemci o práci v Horské službě sjeli do Krkonoš, přesněji na chatu Dvoračky u Rokytnice nad Jizerou.

Nácviku svozu zraněného po sjezdovce se věnuje mimořádná péče.

Jak se stát členem HS?

Kdo chce v horách pomáhat lidem v uniformě Horské služby, musí splňovat několik podmínek: věk do 35 let, čistý trestní rejstřík, výborný zdravotní stav a fyzická kondice, musí umět dobře lyžovat, a samozřejmě žít v dané oblasti.

Tito takzvaní čekatelé HS nejprve absolvují v průběhu několika let výcvik ve své oblasti a Rada oblasti je poté doporučí do „Základní školy HS“.

Vstupní test kondice.

Na úvod ale musí všichni uchazeči splnit kondiční test, v zimě je to výstup na skialpinistických lyžích s časovým limitem 1 hodina.

Tradiční běžky už ani nejsou ve výzbroji HS, pokud probíhá záchranná akce v terénu, který je nedostupný technikou (skútry, čtyřkolky, auta), pak se po horách pohybují záchranáři na skialpinistických lyžích. Na takových lehkých lyžích

se dá díky speciálnímu vázání uvolnit pata boty a jít podobně jako na běžkách. O to, že lyže při výstupu neprokluzují, se postarají stoupací pásy, které jsou nalepené na skluznici a pro sjezd se jednoduše odlepí a dají do batohu.

Kdo v testu neuspěje, je vyřazen z kurzu a dostane šanci znovu za rok.

Program zimního výcviku

Skladba programu vychází z obvyklých činností horských záchranářů, především organizace a provedení záchranné akce a metodiky i tréninku ošetření různých typů zranění. Důraz je kladen na transport a ošetření raněného a pátrací akce.

Svoz po sjezdovce

Jde o docela náročnou disciplínu, vyžadující slušné lyžařské umění a s tím související jistotu a stabilitu za jízdy. Svážet dospělého v záchranných saních po sjezdovce není vůbec leg-

Vybudovat jistotí bod a zvládnout techniku vyproštění...

Nácvik vyhrabávání zasypaného v lavině

race, a to ani když saně vezou dva lyžaři. Proto je lyžařská zdatnost adeptů záchranářského řemesla velmi důležitá a nácviku svážení se věnuje dostatek času na sjezdovkách různého sklonu.

První pomoc

Záchranář HS je během zimy především prodlouženou rukou lékařské záchranné služby a jeho kvalitní ošetření má často velký vliv na následné hojení a uzdravování zraněného, v ně-

Sondování ve formaci

kterých případech může kvalifikovaný zákrok i zachránit život.

Partneři HS z řad lékařů tak učí nováčky ošetřovat úrazy končetin, hrudníku, břicha i neúrazové stavy, např. podchlazení a omrzliny.

V terénních podmínkách je také velmi důležité správné napolohování zraněného a obratné zvládnutí obvazové techniky.

Lavinová prevence

Krkonoše především a rovněž Jeseníky jsou v ČR vnímány jako hory s lavinovým nebezpečím a pro obě pohorí zajišťují členové HS lavinovou prognózu. Proto je i lavinám věnována v zimním kurzu náležitá pozornost. Lidé z tzv. Lavinové komise HS učí jak pracovat s lavinovým vyhledávačem, jakou metodou nejrychleji vyhrabat zasypaného a také jak správně používat lavinovou sondu. Bohužel většina lavinových nehod má společného jmenovatele – zasypaní lidé nemají lavinový vyhledávač, a tak nezbyvá než mobilizovat desítky lidí a laviniště prohledávat pouze organizovaným sondováním ve skupinové formaci. A to i přesto, že naděje na záchranu je velmi malá. Proto nezapomeňte – do volného zasněženého terénu (freeride, skialpinismus, sněžnice) vstupujte pouze kompletně vybaveni lavinovým vyhledávačem,

Chata na Dvoračkách

Leden 2012 byl mimořádně bohatý na sněh...

lopatou a sondou. Samozřejmě je klíčové umět s tímto tzv. nouzovým vybavením správně a rychle zacházet.

Vyprošťování v terénu

Pro případ záchran v členitém terénu se strmými svahy se hodí různé vyprošťovací techniky, které vyžadují znalosti manipulace s lanem, pomocnými šňurami a karabinami a také trénink v mrazu i sněžení.

Pátrací akce

Součástí kurzu byla i noční pátrací akce, která za dvacetistupňového mrazu důkladně prověřila nejen čekatele, ale také tým instruktorů, který vše pečlivě připravil.

Text a foto: Michal Bulička

ORGANIZACE HORSKÉ SLUŽBY ČR, O. S.

- **Okrsek** je základním organizačním článkem HS ČR v příslušné oblasti. V čele okrsku je vedoucí, kterého si mezi sebou volí a odvolávají členové okrsku.
- **Oblast** jako vyšší organizační článek je složena z jednotlivých okrsků v dané oblasti. Oblast plně a samostatně zabezpečuje činnost HS ČR na svém území. Na českých horách působí sedm oblastí HS.
- **Rada oblastí** řídí oblast a plně zodpovídá za řádné plnění úkolů.
- **Valná hromada** je nejvyšším orgánem HS ČR, o. s.
- V současnosti je sídlo Horské služby ve Špindlerově Mlýně, v Praze má své administrativní centrum a v sedmi oblastech působí profesionální i dobrovolní členové HS na 53 stanicích.

DOŠKOLENÍ ČLENŮ HS POD MATTERHORNEM

Na přelomu října a listopadu 2011 proběhlo ve švýcarském Zermattu doškolení zaměstnanců HS ve spolupráci s místní záchrannou organizací Air Zermatt a KWRO (Záchranné organizace kantonu Wallis). Doškolení se celkem zúčastnilo 52 záchránářů.

Toto cvičení se mohlo uskutečnit díky grantu Zkvalitnění metod řízení profesionálních záchranných týmů v podmínkách zimních hor, který nám poskytlo Centrum pro zahraniční pomoc Ministerstva financí ČR.

Švýcarské postupy

Garantem celé akce byl vedoucí horských záchránářů pan Bruno Jelk, který s pomocí místních instruktorů organizoval veškeré činnosti při doškolení. Cílem akce bylo seznámit se s organizací, postupy a materiálem, který se používá ve Švýcarsku při záchrane v horách, a získané poznatky a dovednosti přenést do záchranné činnosti u nás.

Prvního termínu se zúčastnilo 24 záchránářů, většinou instruktorů a leteckých záchránářů HS. Jejich program byl proto zaměřen na výcvik letecké záchrany a její různé varianty a situace, s kterými se můžeme na horách potkat.

Záchrana z lanovky

První den jsme se rozdělili na čtyři stanoviště a postupně procvičovali, jak evakuovat cestující ze sedačkové nebo kabinové lanové dráhy a jak zachránit pilota padákového kluzáku, který uvízl na laně lanovky nebo v koruně stromu. Během celého dne si postupně všechny skupiny vyzkoušely postup záchrany, který byl o den později prováděn za pomoci vrtulníku. Výcvik probíhal na lanové dráze, která byla specifická tím, že se na jednom laně střídaly sedačky s kabinami. Sami jsme si dělali figuranty a postupně se střídali v roli záchránářů.

Záchránář byl pomocí podvěsu pod vrtulníkem přenesen do kabiny nebo sedačku, kde cestující připravil pro transport na zem. Novinkou pro nás bylo používání závěsného zařízení pro evakuaci, se kterým se může přenést najednou šest osob.

Další variantou záchrany z lanovky bylo

i spuštění na zem samotným záchránářem, který se ke kabině přemístil po laně a celou činnost prováděl sám. Zajímavé a přínosné pro nás bylo používání tzv. osobního kladkostroje, který pomohl k výrazné úspoře sil při této namáhavé činnosti.

Nehoda ve skalní stěně

Následný den pokračoval nácvikem vyzvednutí zraněného nebo bezmocného horolezce ze skalní stěny s pomocí vrtulníku. Nejprve proběhl nácvik nanečisto na cvičné skalní stěně a později přímo ze skalního masivu nad Zermattem. Zde je nutno vyzdvihnout jistotu a mistrovství pilotů, se kterým nás přenášeli a vyzvedávali ze skály. Přitom jsme se naučili způsob bezpečného odpoutání zachraňovaného horolezce od fixního bodu.

Ledovec a laviniště

Součástí výcviku byl i pohyb ve vysokohorském prostředí a s tím spojené techniky záchrany na ledovci a v lavině. Všichni účastníci výcviku absolvovali výstup na vrchol Breithorn (4164 m n. m.). V odpoledních hodinách se pokračovalo v praktickém nácviku vyprošťování člověka z ledovcové trhliny. V našich podmínkách to sice není typická činnost, ale použitý materiál i metodu vyprošťování je možné využít při typové podobných záchranných akcích na našich horách.

Další pracoviště bylo zaměřeno na procvičování záchrany z laviny sondováním a vyhrabáváním zasypaného dle nové efektivní metody, která urychluje vyhrabání, a tím zvyšuje šanci na úspěšnou záchranu.

Via ferrata v soutěsce

Poslední den výcviku jsme absolvovali za nepříznivých povětrnostních podmínek (sněžení, kluzko) zajištěnou cestu Gornerschluclt, která prověřila fyzickou kondici i technickou dovednost našich členů.

Odpoledne jsme trénovali procvičování hledání v lavině vyhledávací značky Pieps i pomocí systému pasivní záchrany Recco.

Air Zermatt

Kromě praktických cvičení jsme měli možnost navštívit několikrát základnu Air Zermatt a seznámit se s organizací letecké záchrany a také stanici Ski Patrol, která působí na sjezdovkách v okolí Zermattu.

Vrtulník Air Zermatt nad ledovcem

Trénink vyhrabávání z lavíny

Záchrana zraněného ve stěně

Nácvik na lanové dráze

Další den jsme se seznamovali formou přednášek a prezentací s nasazením vrtulníků v daném regionu, dále s lavinovým a evakuačním plánem při ohrožení samotného Zermattu a okolí. Vzhledem k umístění obydlí mezi okolní kopce, kde v zimním období může nastat akutní lavinové nebezpečí, je nutné mít tento plán zpracován do posledních detailů, s kterými jsme byli obeznámeni.

Nejen v horách

Součástí prvního turnusu doškolení byl i rozšířený program pro vedení HS ČR, o.p.s., které se zúčastnilo v Zermattu, Zürichu a dalších místech návštěv a jednání se složkami místního integrovaného záchranného systému. Během těchto návštěv byly získávány cenné informace, které mohou a dle možností budou použity pro zkvalitnění práce HS v České republice.

Jedna z návštěv byla v centrále KWRO, kde nám formou prezentace přiblížili fungování tís-

ňňové linky 144, která je obdobná naší 112 a 155. Dispečink sídlí v nemocnici města Siere. Vzhledem k terénu a rozlehlosti území je velký počet zásahů, nejen v horách, prováděn s podporou vrtulníků. Dispečink disponuje vyspělou technikou a napojením na všechny záchranné složky.

Navštívili jsme pozemní záchrannou zdravotní službu ve Vispu, kde nám předvedli záchranná vozidla, která zde používají jak pro vlastní záchranu, tak i pro repatriace a převozy. Lékařské vybavení je na podobné úrovni jako u nás.

Maximální přínos

Naši záchranáři si mohli vyzkoušet na vlastní kůži příslovecnou švýcarskou preciznost při teoretické přípravě i praktickém výcviku. Ve vysokohorském terénu jsme si mohli nejlépe vyzkoušet, která metodika je pro nás v dané situaci vhodnější a jak ji aplikovat v našich oblastech.

Text a foto: Michal Klimeš

Lyžařské a outdoorové vybavení
NORWEGIAN QUALITY SINCE 1908

Lyžařská technická bunda STRYN

Vysoce technická lyžařská bunda vyrobená z třívrstvé super strečové membrány nové generace Dermizax NX. Tato bunda je vodě a větru odolná a perfektně odvádí pot. Vodní sloupec této membrány je minimálně 30 metrů a prodyšnost je 35.000 - 50.000 g/m2/24h. Je velice lehká a nabízí maximální volnost pohybu díky své pružnosti ve všech 4 směrech. Samozřejmostí je spousta technických detailů. Bunda se vyrábí v dámském i pánském provedení, v nezateplené a zateplené verzi, kde je použit špičkový materiál PrimaLoft One.

Dámský vlněný kabátek BERGFRUE

Stylový kabátek vyrobený z neuvěřitelně pohodlné směsi vlny. Kabát má moderní exkluzivní vzhled s retro designovými prvky. V chladném zimním počasí oceníte jeho vysokou hřejivost.

norskamoda.cz

HORSKÁ SLUŽBA JESENÍKY

Náčelníkem Horské služby v Jeseníkách je Michal Klimeš. Z jeho odpovědí se dozvíte nejen o záchranářské práci v Jeseníkách, ale také o problémech spojených s rozvojem lyžařských středisek.

Zkuste přiblížit, na jakém území působí HS Jeseníky?

Pokrýváme oblast tří pohoří. Nejen Hrubého Jeseníku, kde probíhá většina naší práce, ale také oblast Králického Sněžníku a Rychlebských hor. Ty nejsou tolik navštěvované, a tak tam máme poměrně málo zásahů.

Naše působnost sahá i na území tří krajů: Olomouckého, Moravskoslezského a Pardubického.

V jakém počtu profesionálních záchranářů a dobrovolníků zvládnete pokrýt tak rozsáhlé území?

Jesenickou oblast pokrývá sedm okrsků. Od západu to jsou Dolní Morava, Králický Sněžník – Staré Město pod Sněžníkem, Šerák – Ramzovské sedlo, Červenohorské sedlo, Praděd – Ovčárna, Karlov – Malá Morávka a Skřítek.

V současnosti máme 10 celoročně činných profesionálů, jejichž počet během zimy zvyšujeme na 13. K tomu 45 dobrovolných členů a 10 čekatelů.

Jaká jsou specifika Jeseníků?

V hřebenových partiích Jeseníků se na rozdíl od jiných pohoří nachází jen málo horských chat, což může být problém v případě nesnáží. Drsné počasí zde není výjimkou. Každý musí počítat

s tím, že záchytných bodů je málo a být na to připraven. Mezi Skřítkem a Pradědem je pouze prostá útulna na Jelení studánce, mezi Červenohorským a Ramzovským sedlem je jen chata na Šeráku. Ve vrcholové oblasti Králického Sněžníku na našem území není chata žádná. Především pro běžkaře je vítanou zastávkou chata na Páprsku.

Jak se do vaší práce promítá rozvoj lyžařských středisek?

Docela výrazně. Před dvaceti lety byla v Jeseníkách prakticky jediná lanovka z Ramzové na Šerák. Dnes je lanovek šestnáct, sjezdovky jsou perfektně upravované, lyžování se zrychlilo a s tím se i zvýšilo nebezpečí zranění.

V posledních letech proběhly v Jeseníkách masivní investice...

Před čtyřmi lety bylo otevřeno středisko na Přemyslově, před dvěma lety v Koutech nad Desnou. Proběhla modernizace středisek Stříbrnice a Hynčice pod Sušinou v oblasti Staroměstska a bouřlivý rozvoj prožívá zmodernizovaný resort Dolní Morava. Bohužel finanční prostředky na naši činnost nerostou tak jako provoz na sjezdovkách. Velmi by nám pomohla větší ochota

Michal Klimeš (nar. 1963) začal u HS jako čekatel v roce 1982 v okrsku Dolní Morava, kde od roku 1985 sloužil jako dobrovolný člen. Jako zaměstnanec pracuje u HS od roku 1992 a v roce 2001 se stal náčelníkem oblasti Jeseníky. Jako rodák ze Šumperku navštěvoval blízké Jeseníky od malička. Sportuje celý život, závodně se věnoval skialpinismu, dnes ještě závodí za oblast Jeseníky na soutěžích HS.

majitelů středisek podílet se finančně na zajištění bezchybného záchranářského servisu.

Všiml jsem si, že v Koutech při projektování budov na Horskou službu nemysleli...

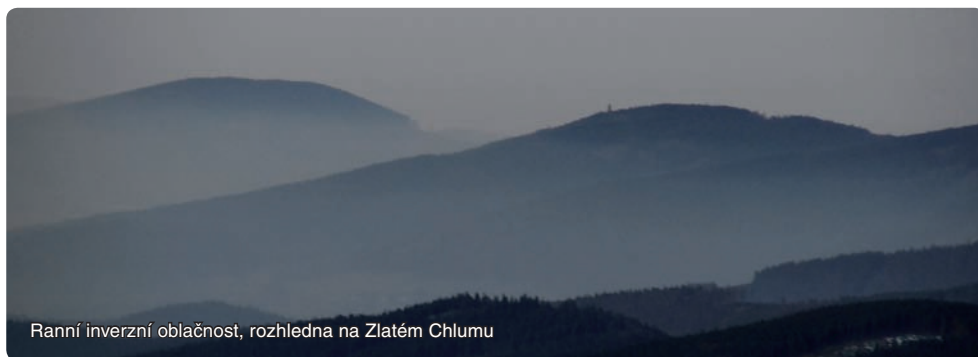
Bohužel podmínky v novém areálu jsou pro nás velmi špatné. V zimní sezóně tam ošetřujeme okolo 100 úrazů. K dispozici máme malé nevhodné prostory bez potřebného zázemí k naší práci. Jednáme od začátku provozu střediska s majiteli o vytvoření důstojných podmínek, ale zatím bez výsledku. Současný stav nedělá dobré jméno středisku ani Horské službě.

Pomohl by řešení situace kolem zabezpečení první pomoci ve střediscích podobný zákon, jaký mají na Slovensku? Podle něj si musí každý provozovatel zajistit záchranu buď smluvně nebo vlastními vyškolenými zaměstnanci.

Nový zákon by byl samozřejmě řešením, jak by HS mohla získávat část finančních prostředků na činnost. Bohužel v tomto směru česká legislativa zůstává. Nově vznikající střediska se cítí ukřivděna, protože je žádáme o vytvoření potřebného zázemí pro záchranáře. Naproti tomu „tradiční“, dlouhodobě fungující střediska jsou pokryta našimi stanice-

Vysílač na vrcholu Pradědu (1491m) a pověstní opředené Petrovy kameny

Ranní inverzní oblačnost, rozhledna na Zlatém Chlumu

mi historicky. Pokud chce HS sloužit lidem v novém středisku, obnáší to zhruba půl miliónu korun jen na nákup potřebné techniky. K tomu je potřeba připočítat mzdové prostředky na záchranáře, spotřebu zdravotnického materiálu atd.

HS nemá bohužel tolik prostředků, aby mohla zareagovat na každou žádost nového střediska o zřízení služby. Bez finančního podílu majitelů to v dohledné době nepůjde.

Existuje pro provozovatele středisek možnost vytvořit si vlastní záchrannou službu.

Ano, existuje, tak jak je to běžné v alpských zemích. Tam si za své prostředky areály platí tzv. skipatrolu, zajišťující ošetření úrazů na sjezdovkách, větší střediska zaměstnávají vlastní lékaře. Stejně tak jako na účet provozovatele přicházejí příjmy od lyžařů, tak na straně výdajů se objevuje položka „záchranná služba“. U nás to majitelé areálů vidí tak, že když oni odvádějí daně, stát pro ně musí automaticky zajistit horskou službu... Spolupodílet se finančně na provozu HS v areálu by bylo nakonec pro areály finančně výhodnější, než si všechno hradit a zajišťovat (doškolení) ve své režii.

Co nové resorty a cyklistika?

Velký rozvoj zaznamenala cyklistika v Koutech, hlavně díky podpoře sedačkové lanovky, která vyveze cyklisty do blízkosti nádrže Dlouhé Stráně. Sjíždět dolů lze i na zapůjčených koloběžkách.

Horská cyklistika se s rozvojem střediska začíná více provozovat v kopcích nad Dolní Moravou. Stejně jako v Koutech to souvisí s podporou lanovky a možností občerstvení v chatě na hřebenu.

Přibývá počet cyklistických úrazů?

Podmínky pro horskou cyklistiku nejsou v Jeseníkách tak dobré jako třeba v Jizerkách nebo na Šumavě. V oblasti hřebenů je až na výjimky cyklistika zakázaná. Koncentrace cyklistů je vysoká v nižších partiích, kde zasahujeme pouze výjimečně.

Zaznamenali jste zvýšenou aktivitu v souvislosti s rostoucí popularitou Rychlebských stezek mezi bikery?

Občas tam k nějakému úrazu dojde, díky odlehlosti místa, jeho zalesnění a velké vzdálenosti od našich stanic tam v podstatě nezasahujeme. Do Koutů pro cyklistické úrazy vyrážíme buď z Červenohorského sedla nebo z Ovčárny. Záchranu navíc ztěžuje nemožnost zasahovat na lesních stezkách pomocí vozidel nebo vrtulníku. Důsledkem je větší personální náročnost takových zásahů. Po úzkých cestách totiž projedeme pouze ručními svoznými prostředky, například tzv. raskoušným vozíkem.

Stejně jako Rychlebské stezky je docela odlehlou oblastí Králický Sněžník. Je služebna na jeho vrcholu v našich horách unikátem?

V dobách, kdy u nás HS začala působit, byly právě záchranné akce na hřebenech hor obvyklé a v blízkosti hřebenů byly také služby. Dnes je naše stanice na „Kraličáku“ opravdu ojedinelá, není v blízkosti chaty nebo hotelu a není tam ani elektrina. Naši členové tam slouží během letních víkendů.

Z míst v blízkosti horských hřebenů mohou zmínit stanici HS v objektu Luční boudy v Krkonoších, dříve byla taková služebna HS i v Jeseníkách, v bezprostřední blízkosti Chaty Jiřího na Šeráku.

Vraťme se k tématu zimy. Jak časté jsou v Jeseníkách laviny?

Po Krkonoších jsou Jeseníky druhými horami, které se považují za lavinově nebezpečné. Laviny v Jeseníkách, to není jenom Velký Kotel, lavinových katastrů je tady více. Freeride vyhledává stále více lidí, a tak přibývá snowboaristů i skialpinistů, kteří se z Ovčárny do Kotle snadno dostanou. Za posledních pět let jsme zasahovali v Kotli u tří nehod, ve dvou případech bohužel došlo k úmrtí.

Kromě toho došlo k několika nehodám, u kterých se jejich účastníci dokázali zachránit díky kamarádké pomoci.

Kde je v Jeseníkách „nejrušnější“?

Největším lákadlem je v létě i v zimě vrchol Pradědu, mimo jiné proto, že se k němu dá docela dobře přiblížit autem nebo veřejnou dopravou. V zimě bývá oblíbeným cílem běžkařů, vyrážejících po upravované stopě z Červenohorského sedla přes Švýcarsnu. O víkendech bývá velmi rušno na Páprsku, nejen díky kvalitně upravovaným stopám, ale také slušné sjezdovce se skiparkem.

Někaké kuriózní zásahy na závěr?

Docela neobvyklé zranění si loni přivodil lyžař na Ramzové. Ostrou hranou si rozsekl zadnici. Byla to hluboká řezná rána délky 10 až 15 cm. Protože nedošlo k masivnímu krvácení, šlo o rozseknutí svalové tkáně, zraněný přišel sám na služebnu požádat o ošetření. Nebyl to hezký pohled.

Za zmínku stojí ještě jedna akce, kdy jsme dostali informaci od kolegů z Orlických hor, že v oblasti Suchého vrchu spadla „nějaká koza“ do bývalého vojenského bunkru. Horská služba i Hasičský záchranný sbor vyhodnotili situaci tak, že jeli zachraňovat osobu ženského pohlaví. Na místě se ukázalo, že šlo opravdu o zvíře. Po vyproštění a neobvyklém transportu byla koza předána majiteli.

Rozhovor vedl Michal Bulička

Foto: Marek Formánek

Jaro v Jeseníkách, na horizontu Praděd od severu

KRÁSNÉ JESENÍKY

Když bohové stvořili svět, zapomněli na Jesenícko. Zůstalo jim jen trochu kamení a hlíny, z nichž navršili vysoké hory a kopce. Protože se chtěli budoucím obyvatelům odměnit za namáhavý život, který je tu čekal, poručili ďáblu, aby pod tímto kouskem zemského povrchu nahromadil bohatství – zlato, stříbro a rudy.

Horní nádrž přečerpávacího vodního díla Dlouhé Stráně (1340m), v pozadí Praděd

Ďábel však dával do země zlato, jen pokud se bohové dívali. Když ho nepozorovali, vzal místo zlata žulu a zasadil ji pod celým krajem. Ošálení bohové se strašně rozhněvali, ale poněvadž už nemohli zlomyslnost napravit, přidali aspoň to, čeho měli nadbytek – krásu. Svými prsty vytvořili v horách úžlabiny, poručili potokům, aby je osvěžily životadárnou vodou, a stromům, aby rostly co nejvýše. Na holá úbočí naseli horská kvítka a tón spěchajících říček naladili do uklidňujícího šumění...

Z knihy Miloše Kočky Prameny živé vody

Jeseníky, to je horský kraj opředěn pověstmi a zjizven čarodějnickými procesy. Kraj s tradicí lázeňství i turistiky. Tvrdou ranou pro celé území pak byl poválečný odsun původních obyvatel, hospodařících zde po staletí. Kořeny byly přetrhány, mnohé obce, sídla i chaty zanikly. Samotný hřeben pohoří odjakživa tvořil přirozenou hranici. A hranice vždy něco rozdělují, ne vždy v tom dobrém. Dnes vzniká po celém území Jeseníků řada iniciativ, které se snaží celou oblast povznést.

Poutní místo na Vřesové studánce, v pozadí Keprník (1423m)

Čtyři pohoří ve třech krajích

Dnes jeseníckou oblast spravují tři vyšší územní celky: kraj Olomoucký, kraj Moravskoslezský a kraj Pardubický. Srdcem celé oblasti je Hrubý Jeseník, nejvyšší moravské pohoří. Spolu se svým podhůřím, Rychlebskými horami, masivem Kralického Sněžníku a Nízkým Jeseníkem, pak všechna čtyři pohoří tvoří jeden celek – Jeseníky. Jedná se povětšinou o celoročně turisticky atraktivní horský a vrchovininný terén. Obzvláště podzimní měsíce jsou vzhledem k rozmanitosti lesního porostu barevnou pastvou pro oči návštěvníků.

Praděd, Velká kotlina, Petrovy kameny, ...

Nejvyšším bodem území je hora Praděd s nadmořskou výškou 1 491 m. Pohoří má střední nadmořskou výšku 667 m s charakteristickými přímočaře probíhajícími svahy, širokými sedly a velkými spády řek a potoků. Po Krkonoších jsou pak Jeseníky druhou nejvýznamnější lavinovou oblastí. Nejčtenějším místem pádu lavin pak je Velká Kotlina, ležící v úbočí druhého nejvyššího kopce, Vysoké hole. Když tam roztaje sníh, stane se tzv. „Kotel“ botanickou zahradou Jeseníků. Zjednodušeně řečeno se zde vyskytují zástupci květeny z oblasti severního polárního kruhu, tundry, aby o pár metrů dál byly k vidění kytky běžné pro Apeninský poloostrov. Nedaleko leží třetí nejvyšší vrchol území, Petrovy kameny. Právě na samotném vrcholu, tvořeném skalou, obcovaly místní čarodějnice s ďáblem.

Lázeňství a lyžování

Jeseníky mají chladné klima s vydatnými srážkami. K tomu krásná krajina, čisté ovzduší a minerální prameny. Není divu, že zde vzniklo hned několik lázeňských center (Karlova Studánka, Jeseník, Lipová Lázně, Velké Losiny) a také středisek turistického ruchu: Praděd – Ovčárna, Malá Morávka – Karlov, Červenohorské sedlo, Ramzovské sedlo, Paprsek, Rejvíz nebo Kralicko.

MĚSTA V JESENÍKÁCH

- www.jesenik.org
- www.sumperk.cz
- www.mubruntal.cz
- www.rymarov.cz
- www.mu-staremesto.cz

Zvonice u chaty Jiřího na Šeráku

Rozvoj lyžařských areálů

Za zmínku rozhodně stojí rozvoj lyžařských areálů v posledních letech. V Koutech nad Desnou vzniklo kompletně nové středisko s dlouhými sjezdovkami. Sympatický je nedaleký Přemyslov s parádní severně orientovanou sjezdovkou. V blízkosti tradičního areálu na Červenohorském sedle najdete malý areál ve Filipovicích, určený hlavně rodinám s dětmi.

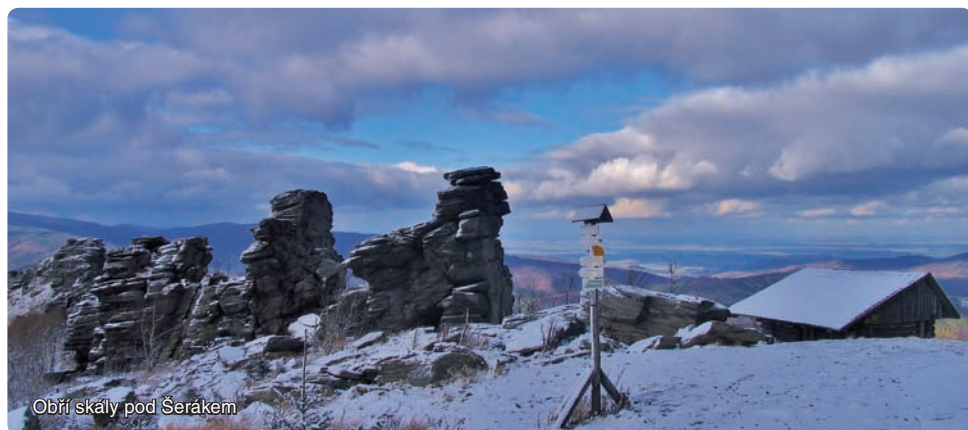
Dominantou západního okraje Jeseníků je kompletně rekonstruovaný resort Dolní Morava s promyšleně postavenými tratěmi i lanovkami. Výsledkem je optimální vyžití jak sportovních, tak i rekreačních lyžařů. K tomu přičtete široké možnosti letního vyžití (lanové centrum, bobová dráha atd.) a máme tu nový moravský Špindl...

Lyžuje se také v řadě menších, spíše rodinných středisek, jako jsou Hynčice pod Sušinou, Kunčice nebo Paprsek, který je díky bezvadně upraveným stopám mekkou jeseníckých běžkařů.

Pro ty, kteří si nedokáží představit život bez horského kola, je tu projekt Rychlebských stezek – unikátní síť singletracků všech obtížností v nádherném okolí obce Červená Voda na Žulovsku.

Praděd a Dlouhé Stráně táhnou nejvíce

Nejnávštěvovanějším územím Jeseníků je oblast Pradědu. Na samotný vrchol vede široká asfaltová cesta. Původně zde stávala kamenná rozhledna, která by letos dovršila výročí sta let od svého zprovoznění. Roku 1959 se zřejmě vládcem Jeseníků, děd Praděd, již nemohl déle dívat na socialistickou péči o vše, co vzniklo

Obří skály pod Šerákem

Velký Klín (1178m) z Malého Jezerníku

před Únorem, a jedné květnové noci se rozhledna porouchala k zemi. Dnes zde naleznete téměř 150 metrů vysokou železobetonovou věž, sloužící k telekomunikačním účelům.

Stále více turistů vyhledává unikátní i atraktivní vodní nádrž a přečerpávací elektrárnu Dlouhé Stráně, postavenou na Divoké Desné, i díky snazší dostupnosti pomocí šestisedačkové lanovky v areálu Kouty. Z naučných stezek jsou vyhledávanější Bílá Opava, Velká Kotlina, Mechové jezírko na Rejvízu, trasa ze Šeráku na Červenohorské sedlo nebo cesta ze Skřítku na Ovčárnu. V případě špat-

ného počasí pak stojí za návštěvu krasové jeskyně Na Pomezí, nedaleko Lázní Lipová.

Že kraj pod Pradědem je země zvláštní, drsnou, někdy doslova nepřívětivou, svědčí i fakt, že na rozdíl od jiných pohoří zde naleznete zoufale málo pohostinských a ubytovacích zařízení přímo na horském hřebenu. Lze je spočítat na prstech jedné ruky. Chata na Paprsku, chata Jiřího na Šeráku, Švýcárna, vysílač na Pradědu a hotely i chaty na Ovčárně.

Text a foto: Marek Formánek, HS Jeseníky

JESENÍKY NA WEBU

- www.jesenikytourism.cz – Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu (J-SCR) je organizací cestovního ruchu Olomouckého kraje a usiluje o dobré jméno a rozvoj kvality služeb cestovního ruchu v oblasti Jeseníků a o zvyšování schopnosti přijímat domácí a zahraniční turisty na odpovídající mezinárodní úrovni.
- www.horskaslužba.cz – oficiální stránky
- www.snowhit.com – zobrazení sjezdovek ve 3D, mobilní aplikace o střediscích, informační servis k lyžařským střediskům.
- www.ceskehory.cz – sněhové zpravodajství, live kamery, mapy areálů, ubytování...
- www.holidayinfo.cz – sněhové zpravodajství, live kamery, mapy areálů...
- www.rychleby-jeseniky.cz – stránky zaměřené na oblast Rychlebských hor
- www.jeseniky.ochranaprirody.cz – oficiální stránky Chko Jeseníky
- www.jenasumperk.cz – nakladatelství, mapy

PŘÍPRAVA DOBROVOLNÍKŮ NA LETNÍ I ZIMNÍ SEZÓNU

Každá ze sedmi horských oblastí, kde pomáhají členové Horské služby, pořádá každoročně společné soustředění profesionálních a dobrovolných záchranářů. Podzimní setkání oblasti Jeseníky proběhlo na Dolní Moravě, což je resort prožívající neobyčejný rozvoj.

Spouštění padáčkáře, uvízlého ve větvích

Zaměstnanci HS připravují každoročně pro své kolegy dobrovolníky víkendové školení, které je zaměřeno na praktický nácvik řešení různých typů krizových situací s důrazem na správné poskytnutí první pomoci. Letos bylo připraveno šest stanovišť nácviku zásahu.

Malé děti jsou na obvykle hustě zaplněných sjezdovkách poměrně dost ohroženy. Zejména když se díky stále kvalitnějšímu vybavení rychlost lyžařů zvyšuje. Horské službě pomáhá celkem

šedesát lékařů, kteří se podílejí i na průběžném vzdělávání a výcviku horských záchranářů.

Zásah bleskem na věži

Bouřky nejsou v horách ničím neobvyklým a umět správně poskytnout první pomoc člověku zasaženému bleskem je pro záchranáře HS důležité. Nácvik ošetření probíhal na vrcholu věže lanového centra, takže se záchranáři museli popasovat i s transportech po schodišti.

Nácvik manipulace s blokami a pracovními slaňovacími pomůckami

Vyproštění zraněného z jeskyně

Nácvik neobvyklé situace, která prověřila schopnosti dobrovolníků poradit si v exponovaném a malém prostoru. Náročnost zásahu ztěžovala tma. Po zjištění diagnózy bylo náročnou prověrkou fyzických sil záchranářů jednak přemístění zraněného na nosítka a jednak jeho opatrný transport z jeskyně a pak svažem na cestu, kde čekala čtyřkolka a s vozíkem.

Ošetření padáčkáře, ortostatický šok

Jeseníky sice nejsou Beskydy, ale i tak se zde občas objeví padáčkáři. Nacvičovalo se spuštění muže uvízlého ve větvích stromu a následné uložení na nosítka. Kvůli dlouhodobému visu v sedačce museli záchranáři od-

Trénink resuscitace s automatickým defibrilátorem

Ošetření dítěte, zraněného při lyžování

Stabilizace a vyproštění zraněného z jeskyně bylo náročné

halit nebezpečí ortostatického šoku a zamezit rychlému promíchání krve z končetin a tělesného jádra.

Nácvik resuscitace s automatickým defibrilátorem

Čas od času musí členové HS resuscitovat zraněné. Pod dohledem lékařů si zopakovali použití automatického defibrilátoru, který mají jeseničské stanice HS k dispozici. Zároveň si každý ověřil, zda provádí správně masáž hrudníku i vdechování do plic zachraňovaného.

Seznámení s obsluhou různých blokantů a slaňovacích pomůcek

Vývoj záchranné techniky je neustálý a tak si mohli dobrovolníci vyzkoušet manipulaci s klasickými i nejmodernějšími slaňovacími pomůckami, které disponují blokanty. Takové zkušenosti se jim mohou hodit při záchranných akcích, kdy je potřeba pracovat ve visu na laně.

Podzimní soustředění celé oblasti je jednou z mála možností, kdy se mohou setkat všichni záchranáři HS – její profesionální zaměstnanci i dobrovolníci, bez nichž se HS neobejde. Na akci pomáhali i další členové Integrovaného záchranného sboru – hasiči a lékaři.

Byla zhodnocena činnost HS v celé oblasti, oznámeny novinky v rámci celostátní působnosti organizace i prodiskutovány aktuální problémy v oblasti. Starším zkušeným dobrovolníkům se představili noví členové, kteří úspěšně absolvovali tzv. „základní školu HS“ a stali se plnohodnotnými členy svých okrsků.

Text a foto: Michal Bulíčka

Transport nosítek po schodišti dal zabrat...

... stejně jako nesení nosítek v lesním svahu

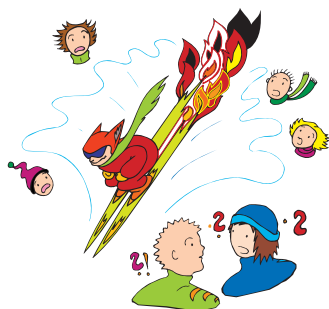

PRAVIDLA CHOVÁNÍ NA SJEZDOVÝCH TRATÍCH PODLE FIS (MEZINÁRODNÍ LYŽAŘSKÉ FEDERACE)

1. Ohled na ostatní lyžaře

Každý lyžař nebo snowboardista se musí neustále chovat tak, aby neohrožoval nebo nepoškozoval někoho jiného.

2. Zvládnutí rychlosti a způsobu jízdy

Každý lyžař nebo snowboardista musí jezdit s přiměřeným odstupem a s ohledem na vzdálenost, na kterou vidí. Svou rychlost a svůj způsob jízdy musí přizpůsobit svému umění, terénním, sněhovým a povětrnostním podmínkám, jakož i hustotě provozu.

3. Volba jízdni stopy

Lyžař nebo snowboardista přijíždějící zezadu musí svou jízdni stopu zvolit tak, aby neohrožoval lyžaře jedoucího před ním.

4. Předjíždění

Předjíždět se může shora nebo zespodu, zprava nebo zleva, ale vždy jen s odstupem, který poskytne předjížděnému lyžaři či snowboardistovi pro všechny jeho pohyby dostatek prostoru.

5. Vjíždění a rozjíždění

Každý lyžař nebo snowboardista, který chce vjet do sjezdové tratě nebo se chce po zastavení opět rozjet, se musí rozhlédnout nahoru a dolů a přesvědčit se, že to může učinit bez nebezpečí pro sebe a pro ostatní.

6. Zastavení

Každý lyžař nebo snowboardista se musí vyhýbat tomu, aby se zbytečně zdržoval na úzkých nebo nepřehledných místech sjezdové tratě. Lyžař nebo snowboardista, který upadl, musí takové místo co nejdříve uvolnit.

7. Stoupání a sestup

Lyžař nebo snowboardista, který stoupá nebo sestupuje pěšky, musí používat okraj sjezdové tratě.

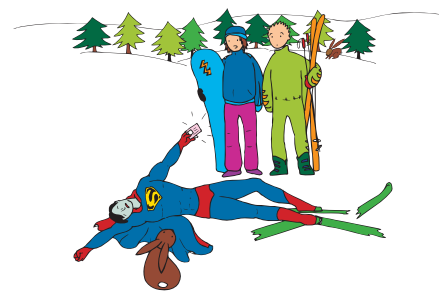
8. Respektování značek

Každý lyžař nebo snowboardista musí respektovat značení a signalizaci.

9. Chování při úrazech

Při úrazech je každý lyžař nebo snowboardista povinen poskytnout první pomoc.

10. Povinnost prokázání se

Každý lyžař nebo snowboardista, ať svědek nebo účastník, je povinen v případě úrazu prokázat své osobní údaje.

HORSKÁ SLUŽBA PRO BEZPEČNOST DĚTÍ!

“GOD” JETÍK A JEHO MOUDRA... PŘIZPŮBIT SVOJÍ RYCHLOST
 © K. MACAS @ VODA-KAMARAD.CZ

MORY PŘIKRYL BILÝ SNÍH, ÚDOLÍM ZNÍ DĚTSKÝ SMÍCH

JETÍK RÁNO BRZY VSTAL LYŽE VOSKEM NAMAZAL

TU SE JETÍK LEKNE, NOHA SE MU SMEKNE

LYŽAŘ KOLEM PROSVÍŠTÍ KAŽDÝ HRŮZOU ZAPIŠTÍ...

NEURVALCŮ PARTA ŽMAHEM SE NEBEZPEČNĚ ŘÍTÍ SVAHEM

JETÍK TO TAK NECHCE NECHAT ZA HRUBIÁNY HODLÁ SPĚCHAT...

ZE SLALOMOVÉ TRATI SE KAŽDÝ RÁDŠÍ ZTRATÍ

...ŘÍCI JIM HLED ZPLNA HRDLA: "TAKHLE JEŽDÍ JENOM TRDLA! NETUŠÍ, ŽE VE SVĚ ZLOSTI I ON NABÍRA NA RYCHLOSTI"

ZE KOPCE DOLŮ UŽ SE ŘÍTÍ MYSLÍ SI, ŽE JE SNAD CHYTI

TAK SE JETÍK S PARTOU HONÍ, KDO NEUHNE JIM, SLZY RONI

SVIST!

VŠAK STAČÍ CHVÍLE POUHÁ, DRAHU ZKŘÍŽÍ STROUHA A S VÝKŘIKEM OUA! KONČÍ PO RYCHLOSTI TOUHA

POSLOUČEJTE MOJI MILÍ, NESPĚCHEJTE TOLIK K CÍLI

MMMM... MMM...

KDO MYSLÍ SI, ŽE TO VŠEM NATŘE, ČASTO SKONČÍ S RUKOU V SÁDŘE.

PÁTRACÍ AKCE V HORSKÉM PROSTŘEDÍ

Horská služba provádí několik druhů záchrany a pomoci v horském prostředí. Jednou z nich je pátrání po ztracených osobách. Pátrací akce – hledáčky – nejsou sice u HS na denním pořádku, ale patří neodmyslitelně k naší práci a členové HS musí být na takové akce připraveni.

Horská služba ve spolupráci s policií organizuje a provádí pátrací akce v horském terénu, v souladu se svým posláním a úkoly, poskytuje na vyžádání síly, prostředky a speciální vybavení pro pátrací akce v horských oblastech i mimo ně.

Při pohřešování osob v horském terénu horská služba zahajuje záchranu osob dle metod, které využívají maximální nasazení sil a prostředků k tomu, aby hledaná osoba byla co nejdříve nalezena.

Policie pomáhá v obcích

Od začátku akce úzce spolupracujeme s policií a konzultujeme společně další postupy. Policie je velmi nápomocná i v tom, že může prověřit další místa možného pohybu pohřešovaného mimo horskou oblast. Jedná se o bydliště, restaurace, nemocnice, nádraží apod. Toto prověření je důležité, protože v minulosti byla řada případů, kdy hledaná osoba byla jinde než v terénu.

Po dohodě s policií zahajujeme propátrávání prostoru možného výskytu ztracené osoby v co nejkratší možné době. Během pátrání postupně vylučujeme dosud nepropátrané prostory, kde by se mohla ztracená osoba nacházet.

Sběr informací

Každá akce začíná získáním co nejvíce informací o pohřešované osobě a jejím předpokládaným pohybem. Na základě dostupných informací se musí stanovit další postup. Zpravidla se v terénu propátrají hlavní trasy a turistické značené cesty v předpokládaném prostoru. Pokud je toto hledání bezvýsledné, prohledává se terén v rojnicích. Přitom je nutné dobře zaznamenávat prohledaný prostor a postupně vylučovat místa, kde by se osoba mohla nacházet.

Personálně náročné

V případě propátrávání v nepřístupném terénu potřebujeme mít k dispozici co největší počet vybavených záchranářů, kteří dobře znají daný terén. To je bohužel někdy problém, jelikož zaměstnanců HS není mnoho. Do hledáček se samozřejmě zapojují i dobrovolní členové, kteří mají své zaměstnání a ne vždy jsou všichni okamžitě schopni nastoupit do akce. Když je pátrání v zimě, musíme se spoléhat jen na vlastní síly, poněvadž ostatní složky IZS nejsou vybaveni pro pohyb v zasněženém terénu. Proto se nám snaží co nejvíce pomáhat při pátrání mimo terén a při získávání informací.

Bez techniky to nejde

Při hledání používáme veškeré technické prostředky k propátrání jinak nepřístupných prostor nebo k přepravě dalších pomocníků a záchraných prostředků. Jedná se o auta, terénní čtyřkolky a sněžné skútry. Můžeme také využít psů, kteří mají výcvik a zkoušky na plošné vyhledávání. Pokud to povětrnostní podmínky dovolí, lze také k vizuálnímu propátrávání terénu využít policejní vrtulník, vybavený termovizí. Následně nám tato technika usnadní transport nalezených osob z nepřístupných míst. Někdy je nalezený ve stavu, kdy mu členové HS musí poskytnout předlékařskou první pomoc. V těchto případech předáváme po dohodě pacienta do rukou členům zdravotní záchrané pomoci na další odborné léčení.

KLÄTTERMUSEN
SAFETY OUTDOOR CLOTHING & EQUIPMENT FROM SWEDEN

Pouze 1% z vás může mít Klättermusen

Mára Holeček používá vybavení značek Klättermusen, Devold a Jetboil

DEVOLD
VLNĚNÉ TERMOPRÁDLO
OBLÉKÁ NOROY OD ROKU 1853

1853

Varič Jetboil Flash
rychlomárná konvice na cesty

- LEHKÝ
- SKLADNÝ
- ÚSPORNÝ
- RYCHLÝ

Devold Pulse
Pánské **NOVINKA**

Kompresní bezešvé vlněné prádlo, vysoce elastické. Vhodné pro náročné potivě sportovní aktivity (běh, skialpinismus, horolezectví, atd.)

Devold Sport
Dámské

Perfektní pro outdoorové aktivity i všední dny, vhodné pro celoroční použití. Za každého počasí budete v teple a suchu. Ani po 14 dnech nošení nezapáchá.

Devold Active/Breeze
Dětské

Nezapomínejte na děti!
Děti potřebují kvalitní a teplé oblečení více než dospělí, mají horší termoregulaci, válí se často po zemi a neřeknou si: „Je mi zima“ nebo „Je mi moc teplo“.

Finanční náročnost

Každá pátrací akce je náročná nejen na počet záchranářů a jejich čas, ale bohužel i na finanční prostředky. Techniku máme ve většině případů rovnoměrně rozmístěnu po střediscích a v případě akce ji koncentrujeme na jednom místě. V rámci možností se snažíme co největší prostor prohledat s její pomocí. Jednak z důvodů časových, a také tím šetříme síly záchranářů, které by pak mohly chybět při případném pátrání v rojnicích. Pokud se podíváme na finanční náročnost, tak nás ročně přijdou pátrací akce na 400 až 500 tisíc korun.

Bohužel je určité procento akcí, ke kterým by nedošlo, kdyby lidé dodržovali základní pravidla pohybu na horách a nepřeceňovali své síly a schopnosti. Ušetřené prostředky by mohly posloužit tam, kde se nám financí nedostává.

Dodržujte pravidla

Chtěl bych apelovat na návštěvníky hor, aby dodržovali Desatero zásad bezpečného chování při pohybu v horském terénu, které najdete na webu www.horskaslužba.cz. Pokud se budou dodržovat tato pravidla, budou mít záchranáři méně výjezdů, a zvýší se i bezpečnost návštěvníků hor. Bohužel ne všechny pátrací akce skončí nalezením zbloudilého a zdravého turistu. Každý si musí uvědomit, že se pohybuje v horském prostředí, kde nelze očekávat stejně rychlou pomoc záchraných složek jako mimo hory. Snažíme se vám vždy pomoci co nejrychleji a nejlépe.

Aktuální informace a doporučení pro pohyb v horách vám poskytneme na služebnách HS ve všech sedmi oblastech naší republiky i na webu HS.

*Michal Klimeš,
náčelník HS Jeseníky*

DESATERO ZÁSAD BEZPEČNÉHO CHOVÁNÍ PŘI POHYBU V HORSKÉM TERÉNU

1. Plánování túry

Vždy pečlivě naplánovat trasu túry. Túru plánovat podle fyzické a psychické kondice nejslabšího člena skupiny.

2. Shromáždit informace

S předstihem získat co nejvíce informací o prognóze počasí, sněhové situaci a lavinovém nebezpečí, situaci v terénu atd.

3. Informovat o túře třetí osobu

Před odchodem na túru předat informace o trase a předpokládané době návratu. Tempo na túře zvolit podle nejslabšího ze skupiny.

4. Přiměřené vybavení

Zvolit odpovídající výstroj a výzbroj s ohledem na počasí, délku túry a náročnost terénu (boty). Mít vždy rezervní oblečení (ponožky).

5. Schopnost orientace

Správně používat mapu, znát druhy značení turistických cest specifické pro jednotlivá pohoří.

6. Respektovat značení

Znát typy výstražných tabulí a jejich význam a uvedenými pokyn se řídit. Nepohybovat se mimo značené cesty.

7. První pomoc

Mít s sebou lékárničku a v případě potřeby umět poskytnout první pomoc.

8. Hlášení nehody

Znát kontakty na Horskou službu nebo na Zdravotní záchrannou službu. Mít vždy nabitý a zapnutý mobilní telefon s rezervou kreditu.

9. Postup v nouzi

Znát zásady chování pro případ nouze – zbloudění, uvolnění laviny, zřícení v exponovaném terénu apod.

10. Nikdy nepodceňovat hory

Nezodpovědným chováním nevystavovat nebezpečí sebe ani ostatní.

PŘIJĎTE SI NA JEDNU Z NAŠICH POBOČEK NAVÝŠIT STÁTNÍ PŘÍSPĚVEK NA PENZIJNÍM PŘIPOJIŠTĚNÍ!

Získejte až 4 560,-Kč od státu každý rok.

Benešov	tel.: 318 590 790	Litvínov	tel.: 476 162 916	Praha 02 - Vinohrady	tel.: 222 520 755
Brno	tel.: 545 216 260	Litvínov	mob.: 604 211 952	Praha 04 - Modřany	mob.: 604 211 975
Česká Lípa	tel.: 487 751 142	Mělník	tel.: 315 695 571	Praha 05 - Stodůlky	tel.: 251 551 588
Český Krumlov	tel.: 380 731 711	Milevsko	mob.: 776 255 222	Praha 09 - Hloubětín	tel.: 281 864 860
České Budějovice	tel.: 386 325 302	Mladá Boleslav	tel.: 326 329 989	Praha 10 - Na Bohdálci	tel.: 272 767 955
Děčín	tel.: 412 512 978	Most	tel.: 476 000 525	Příbram	tel.: 318 599 506
Hradec Králové	tel.: 495 523 670	Nový Jičín	tel.: 556 731 222	Strakonice	tel.: 383 387 355
Jablonec nad Nisou	tel.: 483 706 336	Opava	tel.: 553 770 802	Tábor	tel.: 381 251 000
Jičín	tel.: 493 592 772	Opava	mob.: 604 211 958	Teplice	tel.: 417 534 130
Jihlava	mob.: 739 543 939	Opava	tel.: 553 613 754	Teplice	mob.: 731 424 726
Kladno	tel.: 312 245 874	Ostrava - V Zátíší 1	tel.: 596 630 338	Trutnov	tel.: 499 426 008
Klatovy	tel.: 376 324 171	Pardubice	mob.: 604 211 950	Ústí nad Labem	tel.: 475 208 741
Kolín	tel.: 321 621 550	Písek	tel.: 382 222 555	Žďár nad Sázavou	mob.: 739 543 940
Kroměříž	tel.: 573 332 617	Plzeň	tel.: 377 429 728		

infolinka: +420 261 109 600
www.totalbrokers.cz

**TOTAL
BROKERS**
ŠETŘÍME VÁM NEJEN ČAS

PÁTRACÍ AKCE V ROCE 2012

Pětice případů z roku 2012, které vyvolaly poměrně náročné i rozsáhlé pátrací akce. Je zajímavé, že věk ztracených osob se pohyboval od čtyřiceti pěti do jednaosmdesáti let, šlo tedy o lidi s určitou mírou životních zkušeností. Z popisu těchto příběhů plyne i poučení...

Osamělý muž v noci zabloudil...

Krkonoše, 4. září 2012

Masivní a v podstatě zbytečné pátrání záchranářů HS Krkonoše i policistů po pětáctičlenném muži v hřebenových partiích pohoří. Muž se večer při sestupu ze Sněžky oddělil od skupinky přátel. Ti jej začali během noční túry pohřešovat a po půl jedenácté kontaktovali Horskou službu. Ta poté vše oznámila i Policii ČR a koordinovala s ní pátrací akci, která trvala až do rána. „Ihned jsme povolali záchranáře z okrsků Špindlerův Mlýn, Strážné, Benecko a Pec pod Sněžkou. Naši

členové pak propátrali všechny hřebenové cesty, ale bezvýsledně. Před půl jednou v noci jsme proto požádali o pomoc vrtulník PČR,“ uvedl k akci náčelník HS Krkonoše Adolf Klepš. Vrtulník pak mezi druhou a třetí pomocí termovize prohledal převážnou část prostoru mezi Slezským domem a Špindlerovou boudou, u které byl muž ubytován. Protože ani použitá technika nebyla úspěšná, přerušili po poradě záchranáři ve čtvrt na pět akci s tím, že budou pokračovat po rozednění.

„V šest ráno jsme nasadili celkem 37 členů HS, větší množství terénních aut i čtyřkolek a šest

psů. Prohledali jsme především sektory v okolí Luční boudy a česko-polskou hranici, tedy místa, kde byl muž naposledy spatřen,“ řekl náčelník Klepš. Dodal, že záchranáři během pátrání najezdili přes 220 kilometrů a stále bezvýsledně. Po celou dobu ovšem předpokládali, že ztracený turista utrpěl nějaký úraz nebo se zřítil. V prohledávaném prostoru je totiž velice exponovaný hřebenový terén. Proto se členové HS věnovali pátrání s maximálním nasazením. Během ranní akce se pak pohřešovaný ozval ze svého mobilního telefonu. Tvrdil, že omylem sešel na polskou stranu hor, kde vůbec neměl signál a nemohl tak oznámit, že je v pořádku. Kolem deváté hodiny proto PČR i Horská služba akci ukončila. „Důrazně upozorňuji turisty, že se nemají v horském terénu nikdy oddělovat od skupinek, natož se vydávat na túry osamoceni. Pokud ovšem zabloudí, měli by pak zprávu o tom, že se s nimi nic nestalo, jakýmkoliv způsobem podat HS či policistům,“ varoval A. Klepš, pokud by tak hledaný muž učinil, nemusela by rozsáhlá akce vůbec začít.

Zbytečné noční pátrání po ženě

Krkonoše, 9. srpna 2012

Rozsáhlé a v podstatě zbytečné pátrání po sedmašedesátileté ženě zaměstnalo záchranáře HS Krkonoše, policisty i hasiče. Vše začalo údajně hádkou mezi příbuznými v obci Dolní Dvůr. Po rozepři odešla rozrušená žena z domu, aniž by komukoliv řekla, kam jde a kdy se vrátí. Když ani po půlnoci nedorazila domů, příbuzní po půlnoci kontaktovali dispečink HS Krkonoše a Policii ČR. „Ihned jsme sestavili tým dvaceti lidí z okrsků Špindlerův Mlýn a Strážné, mezi nimi i tři psůvody s jejich psy. Pak jsme pěšky, v terénních automobilech a na terénní čtyřkolek začali prohledávat cesty a potoky kolem obce směrem do hor,“ popsal akci Pavel Jirsa z HS Krkonoše. Policisté s jejich psůvody zatím prohledávali v obci nejbližší okolí ženina bydliště. Pátrací akce trvala bez výsledku do pěti hodin ráno. V tu dobu záchranáři vyloučili už všechny možnosti, kde by ztracená mohla být. Po domluvě s PČR proto hledání přerušili s tím, že opět začnou v dopoledních hodinách. „Kolem desáté jsme se sešli u Dolního Dvora a rozhodli, že tentokrát budeme pátrat v rojnici a půjdeme do těžšího terénu. Záchranářů HS bylo 25 a do akce se chystaly zapojit i rojnice policistů a hasičů. Jakmile však naši psůvodi vyrazili do terénu, žena se objevila,“ uvedl k dopolednímu pátrání Pavel Jirsa s tím, že k záchranářům přijelo auto, které řídili známí ztracené ženy a přivezli ji. Ona sama, aniž někoho upozornila, totiž došla večerním lesem do asi 10 km vzdálené obce Lánov k těmto známým a přespala u nich.

„Problém ovšem byl ten, že u sebe neměla vůbec nic a především neměla mobil, kterým bychom se s ní mohli spojit,“ dodal P. Jirsa.

Hledání zbloudilého houbaře

Šumava, 14. července 2012

Po třiapadesátiletém houbaři pátrali členové HS i policisté v oblasti Gerlova potoka v okolí Železná Rudy. Muž se krátce po obědě ztratil v nepřehledném lesním porostu, protkaném mnoha potoky a slatěmi. Když zjistil, že neví, kde se nachází a jak se dostane zpět k vozidlu, neztratil naštěstí duchapřítomnost. Krátce po poledni kontaktoval mobilním telefonem dispečink HS na Špičáku. „Ihned jsme zahájili akci a do pátrání povolali sedm našich záchranářů se dvěma terénními čtyřkolkami a dvěma automobily. Vzhledem k povaze terénu jsme povolali také psůvoda se psem,“ popsal akci M. Jandura, náčelník HS Šumava. Na pátrání také spolupracovali také příslušníci Police ČR i Městské policie ze Železná Rudy. Během pátrání udržoval ztracený houbař stálý kontakt s dispečinkem HS. Proto pátrací tým dokázal podle mužova popisu rychle stanovit přibližné místo, kde se nachází. V této lokalitě pak záchranáři použili zvukové signály houkačkou. Krátce před 14. hodinou byl muž nalezen psůvodem, byl v pořádku a bez jakéhokoliv zranění. Členové HS jej poté převezli k jeho autu a akci ukončili.

Pátrání po dvou ztracených seniorech

Krušné hory, 21. června 2012

Jedenaosmdesátiletí manželé se odpoledne vypravili na túru do okolí Božího Daru a ztratili se v rašeliništích tak důkladně, že je musel hledat policejní vrtulník. Kolem 16. hodiny volali mobilem

Policii ČR s tím, že se pohybují po rašelině a neví, kde jsou a jak se dostanou na cestu. „Ihned nato mi policisté volali s tím, že nás žádají o spolupráci při pátrání. V tu chvíli pro mne už jela dvoučlenná posádka policejního vozu, která mne krátce po čtvrt na pět naložila. Vyrázili jsme směrem na Špičák, projížděli cesty a dávali znamení houkačkou,“ popsal pátrání zasahující člen Horské služby Krušné hory A. Zettl. Policisté i záchranáři HS pak pokračovali v pátrání i pěšky a čas od času se spojili se ztracenými turisty mobilním telefonem, který se ovšem manželům kolem šesté večer vybil. Podle posledních informací stáli v rašelině na jednom z kousků pevné půdy.

Záchranáři požádali o pomoc vrtulník PČR s termovizí a následně posádce helikoptéry popsal, kde by pohřešovaní mohli být. Ti, jakmile uslyšeli a zahlédli vrtulník, roztáhli červený deštník, který měla žena naštěstí s sebou. Hasiči, kteří byli na palubě vrtulníku, vytáhli oba vyčerpané seniory do helikoptéry a přeletěli s nimi na parkoviště na Neklidu. Tam si je převzali policisté, kteří muže i ženu převezli, vzhledem k jejich věku, k lékařské prohlídce do nemocnice v Ostrově nad Ohří.

Hledaný běžkař byl nalezen mrtvý

Beskydy, 6. března 2012

Jedenasedmdesátiletý běžkař z Frýdku-Místku, po kterém od předchozího dne pátrala Horská služba, byl po poledni nalezen mrtvý pod vrcholem hory Travný. Senior vyrazil sám v neděli na túru po trase Visalaje – Travný – Morávka Sviňorky. O tom, že jej rodina pohřešuje, se členové Horské služby dozvěděli až v pondělí kolem poledne. „Ihned byla zahájena pátrací akce ve spo-

lupráci s Policií ČR. Muže jsme hledali na předpokládané trase na terénních čtyřkolkách a policisté použili i vrtulník. Pátrání bylo ovšem bezvýsledné a na noc jsme akci museli přerušit,“ popsal začátek pátrání Radim Pavlica, náčelník HS Beskydy. Uvedl, že ještě v pondělí pozdě večer získali záchranáři nové informace. Ty však mohli prověřit vzhledem k povaze terénu až následující den ráno. V 10.00 proto začala velká akce, které se tentokrát zúčastnili jen členové HS, protože muž mohl být v místech, kam by se zřejmě nikdo jiný nedostal. „Opět vylétl vrtulník a do hor vyrazilo 25 našich členů. Většinou šlo o dobrovolníky, kteří se museli uvolnit ze zaměstnání. Všichni pak vyrazili na místa, kde se dalo pohybovat jen na lyžích, či dokonce jen ve stoupacích železech,“ informoval R. Pavlica. Dodal, že Policie ČR Horské službě velice pomohla tím, že zapůjčila do akce speciální monitorovací zařízení. To umožnilo záchranářům znát přesnou polohu všech záchranných týmů a HS tak mohla pohyb všech mužů v akci dokonale koordinovat. Krátce po poledni se podařilo seniora najít, byl bohužel mrtvý. Pravděpodobně na běžkách uklouzl na zledovatělém povrchu, spadl z asi stometrového srázu, narazil hlavou do stromu a utrpěl smrtelná zranění. Vzhledem k obtížnému terénu pak jeho vyproštění a transport trval až do pozdních odpoledních hodin. „Musím bohužel říci, že muž porušil takřka všechny zásady pohybu na horách. Na túru se vydal zcela sám, neměl s sebou nabitý mobilní telefon, podcenil klimatické podmínky, tedy zledovatělý sníh, a patrně i přecenil své lyžařské dovednosti. Každou túru je nutné vždy pečlivě naplánovat, zejména v zimě, kdy hrozí nebezpečí zranění na zledovatělých cestách,“ důrazně varoval R. Pavlica.

SLAVIA
POJIŠŤOVNA

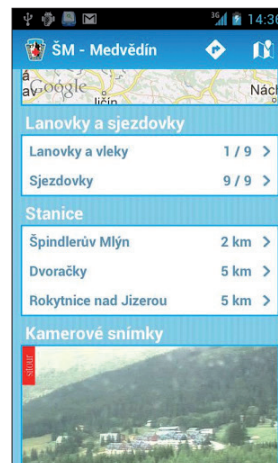
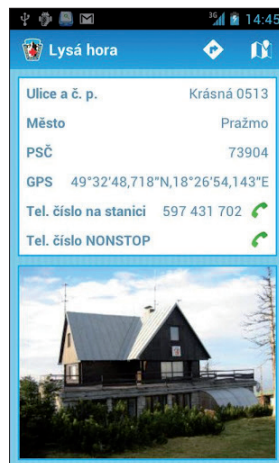
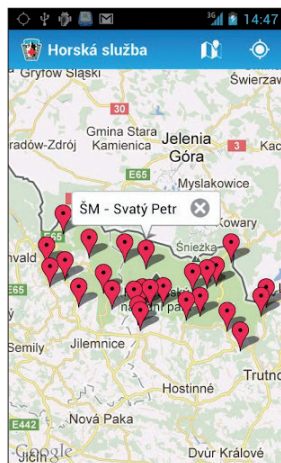
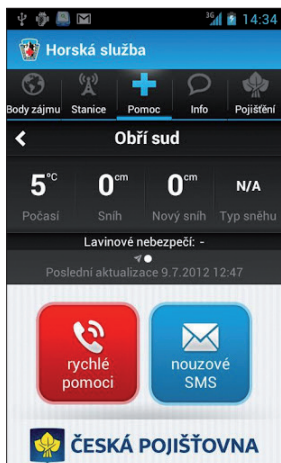
Extrémně levné
povinné ručení

www.slavia-pojistovna.cz

+
pojištění
pokut

Pojišťovna s tradicí
již od roku 1868

NOVÉ ČÍSLO
Horské služby
pro celou ČR

V nouzi neváhejte
a volejte

+420 1210

... abychom
nepřijeli deset
minut po
dvanácté

HORSKÁ SLUŽBA V MOBILU ZACHRÁNÍ ŽIVOT!

Horská služba vytvořila aplikaci pro chytré telefony. Zásadní funkcí nové aplikace pro operační systémy mobilních telefonů iOS (Apple) a Android je rychlé a snadné přivolání pomoci nejbližší hlídky Horské služby v případě nouze.

Rychlé přivolání pomoci s lokalizací volajícího

Tato funkce navíc není závislá na dostupnosti datového signálu, ale pracuje s lokalizací pomocí GPS. Aplikace dokáže rovněž odeslat Horské službě nouzovou SMS zprávu s přesnou polohou uživatele telefonu.

Čtyři součásti aplikace

Součástí aplikace jsou čtyři informační oblasti:

- Desatero Horské služby.
- Návod, jak poskytnout první pomoc.
- Pravidla bezpečné jízdy na sjezdovkách.
- Instrukce, jak předcházet nebezpečí v lavinových oblastech.

Nejbližší stanice HS

Podle aktuální polohy uživatele umí aplikace navrhnout nejbližší stanici Horské služby a zobrazit její telefonní číslo a dobu provozu.

Informace o lyžařských střediscích

Mobilní „Horská služba“ pomůže také vyhledat lyžařská střediska, poskytne základní aktuální informace o sněhových podmínkách, lavinovém nebezpečí a počasí na daném místě. Můžete si také prohlédnout aktuální záběry webových kamer ve střediscích.

Ke stažení zdarma

Prostřednictvím aplikace si lze rychle a jednoduše sjednat také úrazové pojištění České pojišťovny, která se podílela na jejím vytvoření. Horská služba do mobilu je pro vás zdarma ke stažení na <https://play.google.com/store/apps/details?id=cz.eman.android.hosl>

Bergans
OF NORWAY

• funkční
• technické
• fashion

Lyžařské a outdoorové vybavení

Víte, že...
 oblečení značky Bergans používá již mnoho let Horská služba ČR?

DEVOLD®
 VLNĚNÉ TERMOPRÁDLO
 OBLÉKÁ NORY OD ROKU 1853

1853

Nejstarší vlněné termoprádlo na světě

DĚDICTVÍ DEVOLD®
 Devold vyrábí kvalitní vlněné oblečení od roku 1853.

Trvanlivé oděvy z vlny se staly velice populárními a proslulí polárníci včetně Ellswortha, Amundsena a Nansena si vybrali pletené výrobky Devold pro své expedice.

Víte, že...
 termoprádlo značky Devold používá již mnoho let Horská služba ČR a SR?

CHRAŇTE MOZKY BEZ HELMY NA SJEZDOVKU? NESMYSL!

Cílem kampaně Chraňte mozky je přimět sportující veřejnost zamyslet se nad bezpečností při sportu, nad tím, že na sjezdovkách nejsou sami a to, že jezdí opatrně, neznamená, že se jim vyhne úraz – např. srážka. A také přemýšlet o tom, že není přilba jako přilba...

Horská služba hlavním partnerem

Hlavním partnerem projektu je Horská služba, jejíž záchranáři dobře vědí, jaké úrazy ošetřují. Dle slov náčelníka Jiřího Brožka: „Prevence není nikdy dost a nejlepší úraz je ten, který se nestane“. Jeho další věty „nejvíce úrazů vzniká na modrých sjezdovkách“ a „velmi vážné úrazy vznikají cizím zavinením“ potvrzují zvýšené počty lyžařů i jejich narůstající agresivitu.

Mediálními partnery projektu Chraňte mozky jsou Lidové noviny a magazín společnosti McDo-nalds.

V součinnosti s lyžařskými areály

Důležitou součástí projektu, kde prevence musí začít, jsou lyžařské areály. V loňské sezóně s námi chránili mozky Ski areál Špindlerův Mlýn, Ski Bike Špičák a Kouty nad Desnou v Jeseníkách. Pro letošní zimu k nim přibudou další. Jejich příspěvek je jasný – informovat veřejnost o bezpečnostních opatřeních i o tom, jak se v areálech pohybovat.

Odborníci radí...

Pro vysvětlení, jaké následky mohou úrazy hlavy, jsme se spojili s předními českými lékaři. Od nich dobře víme, že mozek a mícha jsou částí těla, jejichž poškození může být velmi často nevyléči-

telné. Lékaři Jan Pirk a Miloslav Holub nabádají všechny sportovce, aby si svoje mozky chránili dostatečně kvalitní přilbou.

Nebezpečí vysoké rychlosti

Na lyžích nebo snowboardu běžně dosahuje průměrný lyžař rychlosti přes 60km/h. Jen o něco rychleji jezdíte autem. Zkuste si představit náraz v autě při rychlosti 60 km/h a ve stejné rychlosti na lyžích. V obou případech je to obrovská rána! V automobilu používáte bezpečnostní pásy a počítáte tím, že při nehodě vás udrží v sedačce, věříte, že deformační zóny auta jsou zkonstruovány tak, že absorbují co největší část energie, uklidňuje vás, že tělo zachytí airbagy a vám se tak nic nestane. Na lyžích i na kole jste téměř nechráněni. Nepohrdněte tedy možností, chránit si alespoň hlavu. Prostřednictvím kvalitní přilby.

Přilba musí fungovat stejně jako bezpečnostní prvky auta.

- Rozložit náraz z bodu do plochy!
- Absorbovat energii nárazu a nepustit jí k hlavě!
- Pevně držet na hlavě a při nárazu se nepohnout!

Když přilbu, tak kvalitní!

Co to znamená dostatečně vybavená přilba, jak funguje v okamžiku nárazu, jakým způsobem

CO MUSÍ PŘILBA UMĚT

1. Zamezit proražení a rozložení nárazu z bodu do plochy

Závisí na použitém materiálu a tloušťce skořepiny, bezpečnostních prvcích a zpracování helmy (zakončení skořepiny vůči jádru, spojení jádro – skořepina, systém zapínání, atd.)

2. Absorbce nárazové energie

Závisí na použitém materiálu jádra (tvrdost, tloušťka, systém tlumení)

3. Upevnění přilby na hlavě

Systém upevnění (nastavitelná x pevná velikost), materiál přezky pod bradou (kov x plast)

4. Řešení a počet větracích otvorů

Achillova pata přilby, Nejkřehčí a nejzranitelnější místo helmy (větve, kámen)

pohlucje energii, jak je upevněna na hlavě? To jsou důležité otázky, které by si měl lyžař vyhodnotit při výběru přilby. Partnerem projektu chraňte mozky je značka POC, jejíž výrobky určují trendy v prvcích aktivní bezpečnosti lyžařů a v mnoha ohledech představuje měřítko kvality.

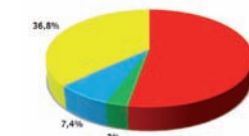
Podstatné informace, statistiky i partnery projektu najdete na webu www.chrantemozky.cz

Text: Petr Veselý

Foto: POC

BEZPEČNOST PŘI ZIMNÍCH SPORTECH

Exkluzivní internetový průzkum, proveden ve dnech 16. 2.–1. 3. 2012, 23 725 dotázaných, kteří představují reprezentativní vzorek obyvatel ČR ve věku 18–69 let. Odpovědi jsou pouze od respondentů, kteří aktivně lyžují.

1. Jak se chráníte na lyžích/snowboardu?
Používám přilbu 52.8%
Používám páteřák 3%
Používám oboje 7.4%
Nepoužívám nic 36.8%

2. Jak myslíte na bezpečnost svého dítěte?
Používám přilbu 71.2%
Používám páteřák 2.1%
Používám oboje 18.1%
Nepoužívám nic 8.6%

3. Z jakého důvodu nenosíte přilbu?
Nepotřebuju ji, jezdím opatrně 51.3%
Na to, jak často jezdím SI/SNB je to moc drahé 40.1%
Nenašel/šla jsem takovou, co by mi sedla 8.6%

NAVIGACE GPS

ZÁKLADNÍ INFORMACE

„Džípíesky“ zažívají v poslední době výrazný nárůst zájmu. Je způsobený zvýšením jejich kvality i přesnosti, a také postupným snižováním jejich ceny. Zatímco navigace do aut se stala masovou záležitostí díky razantní reklamě, outdoorovým navigacím k rozvoji výrazně pomohl nástup celosvětově oblíbené hry na hledání pokladů – geocachingu.

Gde Proboha Su?

Tato svérázná moravská průpovídka docela vystihuje funkci přístroje. GPS ve skutečnosti znamená Global Positioning System.

Satelitní družice vysílají signál, který přijímá a vyhodnocuje přístroj GPS. Aktuální pozice přístroje se odvodí z vypočtených vzdáleností k jednotlivým družicím, jejichž signál přístroj zachytil svojí anténou. Čím více družicových signálů přístroj zachytí, tím přesněji vypočítá svoji polohu. K určení polohy potřebujeme signál z alespoň tří satelitů, k určení nadmořské výšky ze čtyř. Obvyklý je příjem signálu z 5 až 9 satelitů.

Zeměpisné souřadnice

Souřadnice polohy, které naměří GPS, nám umožní najít tuto polohu na mapě, a naopak podle souřadnic odečtených z mapy uložit bod do GPS.

V době před GPS se používaly na mapách pouze zeměpisné (sférické) souřadnice. Poloha se uvádí v severní / jižní šířce, označované N / S, a východní / západní délce, E / W. GPS nabízí tři volby formátu zeměpisných souřadnic:

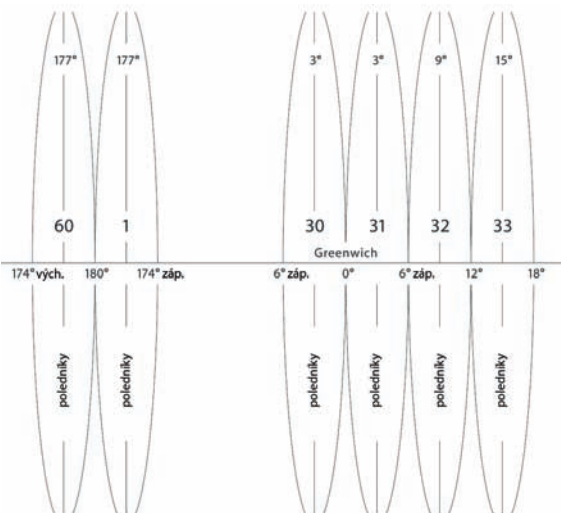
1) ve stupních hddd.ddddd°, např. 49.24362°.

2) ve stupních, minutách a desetinách minut hddd°mm.mmm, např. 49°14.617'. V tomto formátu najdete na webu souřadnice pokladů při geocachingu.

3) ve stupních, minutách a vteřinách hddd°mm' ss'', např. 49°14' 37''

Pravouhlá síť souřadnic

Současné mapy jsou už kompatibilní s GPS. Na mapách jsou zakresleny rovinné souřadnice s pravouhlou čtvercovou sítí. Čtverce obvykle bývají o straně 1 km. Kilometrová síť umožňuje jednoduché odečítání vzdálenosti z mapy. Souřadnice jsou uváděny v metrech na osách x a y. Čtou

POPIS ZONY UTM

Zóny a pruhy projekce UTM: Poledníky v intervalu 6° zeměpisné šířky odpovídají jedné zóně, definované číslem. Každý pruh je pokaždé ohraničen dvěma rovnoběžkami po 8° zeměpisné délky (výjimkou je nejsevernější pruh široký 12°). Pruhy jsou označeny velkými písmeny. Země je tedy rozdělena do 1200 polí.

VÝHODY GPS

- V každém okamžiku známe svoji polohu.
- Stále máme přehled o aktuálním směru a zbývajících vzdálenosti do cílového bodu.
- Kopírováním předem nahrané trasy nebo cesty viditelné na mapě přístroje můžeme túru bezpečně dokončit i za minimální viditelnosti.

se doprava od nultého poledníku a nahoru od rovníku. Střední Evropa je východně od Greenwiche, a tak osu x označujeme E (easting), a severně od rovníku, osu y tedy N (northing). Poloha bodu je tak vzdálenost v metrech od nultého poledníku (E), resp. od rovníku (N).

Souřadnicový systém

Pro účely GPS se používá celosvětový souřadnicový systém WGS 84. V menu GPS jej máte označen slovem elipsoid (česky) nebo Map datum (anglicky). Některé země mají svůj elipsoid. Druhou veličinou je formát souřadnic (position format). Standardně se používá formát UTM UPS, ale opět existují i odlišné formáty.

Pokud chceme, aby mapa byla kompatibilní s GPS, musíme mít v GPS nastaven stejný elipsoid a stejný formát, jako má mapa. Jen tak se podle zaměření GPS najdeme v mapě, a naopak odečtené hodnoty z mapy zadáme do GPS.

Základní pojmy

Bod / Waypoint je místo, jehož pozice je uložena v GPS. Kromě pozice lze zadat i symbol (vrchol, sedlo, chata) a název (alfanumerický). Waypointy získáváme manuálním zadáváním v terénu, vytvořením podle údajů odečtených z papírové mapy nebo stažením z PC (digitální mapa).

Navigační trasa / Route je naplánovaná trasa (lomená linie), sloužící k navigaci. Vznikne spojením několika waypointů. Po dosažení jednoho se navigace automaticky přepne směrem k dalšímu waypointu.

Prošlá trasa / Track – záznam automaticky změřených pozic bodů v paměti GPS, které vznikly při pohybu v terénu. Začátek a konec túry (ukládání bodů) je nutné manuálně nastavit a ukládat do paměti GPS a posléze stáhnout do PC.

rovnoběžky	
12°	20. X
8°	19. W
8°	18. V
8°	17. U
8°	16. T
8°	15. S
8°	14. R
8°	13. Q
8°	12. P
8°	11. N
rovník	
8°	10. M
8°	9. L
8°	8. K
8°	7. J
8°	6. H
8°	5. G
8°	4. F
8°	3. E
8°	2. D
8°	1. C
8°	80°

LIMITY GPS

- V úzkých soutěskách, strmých stěnách a v hustém lese je horší příjem signálu.
- V silném mrazu může zamrznout displej.
- Mohou nám dojit baterie.
- Ačkoli systém GPS je velmi stabilní a přístroje odolné, technické selhání nelze nikdy vyloučit.

SOUŘADNICE STANICE HS VE FORMÁTU POI

POI je zkratka pro anglické „point of interest“, neboli český „bod zájmu“. Bodem zájmu je objekt, jako např. stanice HS, bankomat, kemp, parkoviště apod., který je v mapě přesně označen. Kromě pojmenování bod zájmu obsahuje adresu, telefonický kontakt, případně popisný text nebo obrázek.

Pro majitele GPS navigací jsme seskupili souřadnice všech našich záchranných stanic HS v sedmi českých pohořích. Teď už stačí jen nahrát si po kliknutí na www.poi.cz/index.php?poi=kateg1&t_hltextkat=CZ-Horska_sluzba složku „CZ-Horska služba“. Podrobný návod ke stažení POI Horské služby do GPS najdete v časopisu HS č.4, který si ve formátu pdf můžete stáhnout z webu www.horskaslužba.cz

Základní rozdělení GPS

Současné outdoorové GPS přístroje se dělí na nemapové a mapové. Pro účely aktivit v přírodě se hodí mapové přístroje.

Co je dobré vědět o GPS

Jak odolává GPS nárazům?

Přístroje Garmin jsou mimořádně robustní, vydrží zrychlení až 6 g, které může vzniknout při vibracích a nárazech.

Co dělat, když prší?

Všechny outdoorové přístroje Garmin splňují normu IPX7, podle které musí přístroj vydržet 30 minut ponoření do vody ve hloubce 1 m. Deště se tedy nemusíte obávat.

Jak přesně určí GPS pozici?

Pokud není omezen „výhled“ GPS na oblohu a nic nebrání příjmu signálu z družic, je přesnost polohy a nadmořské výšky +-10 m i lepší. V úzké soutěsce nebo v hustém lese se přesnost zhoršuje. Jeli silný signál z více družic, není u nejmodernějších přístrojů (např. Garmin Vista HCx) výjimkou přesnost polohy +-3 m.

V jakém teplotním intervalu GPS bezvadně pracuje?

Přístroje Garmin fungují od -15 °C do 70 °C. V sil-

nějším mrazu dochází k rychlému vybíjení baterií. Do silných mrazů se nejvíce hodí sice dražší, ale vůči mrazu odolné lithiové baterie.

Lze nahrát do GPS topografickou mapu?

Do přístrojů, které jsou k tomu určeny, ano. Takové bývají většinou vybaveny paměťovým slotem. Lze do nich nahrát vektorové mapy výrobce. Rozsah nahrané mapy limituje velikost paměťové karty.

Můžeme používat ruční outdoorovou GPS i v autě?

V podstatě ano. Kdo je zvyklý na automatický výpočet trasy tak jako u navigací určených do auta, potřebuje outdoorový přístroj s funkcí autoroutingu s mapou, která podporuje routing. Výhodné je pořídit si držák na přístroj (na sklo). Přídavná anténa zvýší přesnost navigace.

Jak dlouho vydrží baterie?

To závisí přístroj od přístroje. Spotřebu baterií ovlivňuje míra používání osvětlení a také nastavení časového intervalu vyhodnocování dat. Průměrně počítejte se spotřebou 2 až 3 celodenní túry v zimě a 4 až 6 v létě na dvojici dobíjecích baterií (2 500 mAh).

Text: Michal Bulíčka

GEOCACHING

Je hra na pomezí sportu a turistiky, která spočívá v použití navigačního systému GPS při hledání skryté schránky (skrýše, pokladu, ...) nazývané cache (keš), o níž jsou známy jen její geografické souřadnice systému WGS 84. Při hledání se používají turistické přijímače GPS. Po objevení pokladu, zapsání se do logbooku a případně výměně obsahu ji nálezece opět uschová a zamaskuje. Jednou ze základních myšlenek geocachingu je umísťování pokladů na místech, která jsou něčím zajímavá, a přesto nejsou turisticky navštěvovaná.

V popisu cache (listing) jsou pak uvedeny informace o místě s jeho zvláštnostmi a zajímavostmi. Poklady se ale umísťují i na velmi frekventovaná místa.

Geocaching vznikl v roce 2000 v USA bezprostředně poté, co vláda USA odstranila umělou odchytku, přidávanou do signálu GPS, a zlepšila tak přesnost navigačního systému na několik metrů. Největším přínosem geocachingu je fakt, že vyláká lidi od televizí a počítačů do přírody. Vše podstatné najdete na www.geocaching.cz a www.geocaching.com.

Originál norské svetry
NORWEGIAN QUALITY SINCE 1879

Lyžařská svetro-bunda TOTTA

Norská super bunda Totta, vyrobená z ovčí vlny, vám zaručí úžasný komfort při nošení a zároveň je elegantní ve městě i na svahu. Speciální úprava odpuzuje vodu. Díky windstopperové podšívce také bez problému odolává větru. Tato svetro-bunda je dokonalým spojením elegance a funkčnosti. Bunda se vyrábí v dámském i pánském provedení.

Sveter NORDFJORD

Norský exkluzivní sveter Nordfjord, vyrobený ze 100% merino vlny vám zaručí úžasný komfort při nošení a zároveň je elegantním doplňkem, ať již jste v kanceláři, na svahu v horách nebo v baru po lyžování. Sveter je plně funkční a zároveň budete nepřehlédnutelní.

norskamoda.cz

KDE NÁS NAJDETE

Sídlo společnosti

Horská služba ČR, o.p.s.

543 51 Špindlerův Mlýn 260

IČ 27467759

Tel.: 499 433 230

Administrativní centrum

Horská služba ČR, o.p.s.

Za potokem 46/4

106 00 Praha 10

Tel./fax: 272 658 553

SEZNAM A SPOJENÍ NA OBLASTI HORSKÉ SLUŽBY ČR, O.P.S.

HORSKÁ SLUŽBA ŠUMAVA

Dům HS

Špičák 56

340 04 Železná Ruda

tel./fax: 376 397 100

náčelník: Michal Janďura

mail: hssumava@horskaslužba.cz

pohotovostní číslo: 376 397 273

Stanice HS Šumava

- Dům HS Špičák č. p. 56, 340 04 Železná Ruda, tel. a fax: 376 397 273
- Stanice HS Prácheň č. p. 167, 342 01 pošta Sušice, tel.: 376 397 273
- Stanice HS Zadov č. p. 118, 384 73 pošta Stachy, tel. a fax: 388 428 193
- Stanice HS Kvilda č. p. 47, 384 93 pošta Kvilda, tel.: 388 310 785
- Stanice HS Kubova Huť, 385 01 pošta Horní Vltavice, tel.: 388 436 312
- Stanice HS Nová Pec č. p. 17, 384 62 pošta Nová Pec, tel.: 388 336 202
- Stanice HS Kramolín č. p. 53, 382 78 Lipno nad Vltavou, tel. a fax: 380 736 081

HORSKÁ SLUŽBA KRUŠNÉ HORY

Dům HS 362 62 Boží Dar 204

fax: 353 815 150

náčelník: Güttner Miroslav

mail: guttner@hscr.cz,

hskrusnehory@horskaslužba.cz

pohotovostní číslo: 353 815 140

Stanice HS Krušné hory

- Dům HS Boží Dar č.p. 62, 362 62 Boží Dar, fax: 353 815 150, tel.: 353 815 140
- Stanice HS Telnice, 403 38 Telnice, tel.: 472 714 074
- Stanice HS Bouřňák, tel.: 417 878 018
- Stanice HS Pernink, 362 36 Pernink, tel.: 353 892 177

- Stanice HS Měděnec, 431 84 Měděnec, tel.: 474 396 107
- Stanice HS Český Jiřetín, tel.: 476 117 041
- Stanice HS Klíny, tel.: 476 116 028
- Stanice HS Nové Hamry, tel.: 353 925 936
- Stanice Tisá od 1. 5.–30. 9. letní služba, tel.: 475 222 638

HORSKÁ SLUŽBA

JIZERSKÉ HORY

Dům HS 468 12 Bedřichov u Jablonce

nad Nisou, tel./fax: 483 380 073

náčelník: René Mašín

mail: masin@hscr.cz

hsjizerskehory@horskaslužba.cz

pohotovostní číslo: 483 380 073

Stanice HS Jizerské hory

- Dům HS Bedřichov č. p. 277, 468 12 Bedřichov, tel./fax: 483 380 073, tel.: 483 380 204
- Stanice HS Ještěd, U Lanovky – Horní Hanychov, 460 00 Liberec, tel.: 482 771 025
- Stanice HS Severák, Hrabčovice 257, 46811 pošta Janov nad Nisou, tel.: 483 380 218
- Stanice HS Špičák, Albrechtice 1007, 46843 Albrechtice, tel.: 483 381 566
- Stanice HS Jizerka, osada Jizerka, 468 50 pošta Horní Polubný, tel.: 602 441 616

HORSKÁ SLUŽBA KRKONOŠE

Dům HS

543 51 Špindlerův Mlýn

tel./fax: 499 433 239, 499 433 230

náčelník: Adolf Klepš

mail: hskrkonoše@horskaslužba.cz

pohotovostní číslo: 602 448 338

Stanice HS Krkonoše

- Dům HS Špindlerův Mlýn č. p. 260, 543 51 Špindlerův Mlýn, tel./fax: 499 433 230 (239), 602 448 338
- Stanice HS Harrachov č. p. 456, 512 46 Harrachov, tel.: 481 529 449, 602 448 334
- Stanice HS Rokytnice nad Jizerou č. p. 112, 512 45 Rokytnice n. J., tel.: 481 523 781, 602 167 470
- Stanice HS Strážné č. p. 192, 543 52 Strážné, tel.: 499 434 177, 720 470 276
- Stanice HS Pec pod Sněžkou č. p. 178, 542 21 Pec pod Sněžkou, tel.: 499 896 233, 602 448 444

- Luční bouda služebna HS tel.: 499 736 219, 739 205 391
- Pouze v zimním období:**
- Stanice HS Pomezní boudy, 542 27 Horní Malá Úpa 128, tel.: 499 891 233, 606 157 935
 - Stanice HS Černý Důl, tel.: 721 488 470
 - Stanice HS Janské Lázně, tel.: 499 895 151, 606 157 936
 - Stanice HS Benecko, tel.: 725 838 762
 - Stanice HS Žacléř, tel.: 721 031 928
 - Služebna HS Vítkovice, tel.: 720 486 037

HORSKÁ SLUŽBA ORLICKÉ HORY

Dům HS 517 91 Deštné v Orlických

horách 332, tel.: 465 391 100,

fax: 465 391 277, náčelník: Josef Šifra

mail: sifra@hscr.cz

pohotovostní číslo: 602 385 555

Stanice HS Orlické hory

- Dům HS, Jedlová 332, 517 91 Deštné v Orl. h., tel./fax: 494 663 152
- Stanice HS Říčky, 517 62 Říčky v Orlických horách, tel.: 494 595 735
- Stanice HS Čenkovice 83, 56164 Čenkovice, tel.: 465 391 100

HORSKÁ SLUŽBA JESENÍKY

Dům HS Červenohorské sedlo

790 85 pošta Domašov č. 76

tel./fax: 583 295 108

náčelník: Michal Klímeš

mail: klimes@hscr.cz,

hsjeseniky@horskaslužba.cz

pohotovostní číslo: 602 666 603

Stanice HS Jeseníky

- Dům HS Červenohorské sedlo, Domašov 76, 790 85 Domašov, tel./fax: 583 295 108, tel.: 583 295 111
- Stanice HS Velké Vrbno č. p. 39, 788 32 Staré Město pod Sněžníkem tel.: 583 294 110, pouze v zimním období
- Stanice HS Skřítek, Sobotín č. p. 17, 788 16 Sobotín tel.: 583 237 104, jen so, ne
- Stanice HS Ramzová, 788 25 Branná č. p. 3 tel.: 583 230 075
- Služebna HS Petřínov, 788 25 pošta Branná, so–ne v zimním období

- Stanice HS Ovčárna, 79324 Karlova Studánka 273, tel.: 554 799 020
- Stanice HS Karlov, Malá Morávka č. p. 87, 79336 Malá Morávka, tel.: 554 273 112
- Stanice HS Dolní Morava, Dolní Morava č. p. 78, 56169 pošta Králíky, tel.: 465 634 139

HORSKÁ SLUŽBA BESKYDY

Dům HS

Ondřejnická 896

739 11 Frýdlant nad Ostravicí

tel.: 597 431 701

náčelník: Ing. Radim Pavlica

mobil: 606 769 011

mail: pavlica@hscr.cz, hsbeskydy@

horskaslužba.cz

www.beskydy.cz/horskaslužba

pohotovostní číslo: 606 769 010

Stanice HS Beskydy

- Dům HS, Ondřejnická 896, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí, tel.: 597 431 700
- Stanice HS Radhošť, Horní Rozpíté 0122, 756 55 Dolní Bečva
- Stanice HS Javorový, Oldřichovice 655, 739 58 Tyra, tel.: 597 431 703
- Stanice HS Grůň, Staré Hamry 0185, 739 15 Staré Hamry, tel.: 558 437 871
- Stanice HS Pustevny, Trojanovice 662, 744 01 Frenštát p. R., tel.: 597 431 707
- Stanice HS Kohútka, 756 04 Nový Hrozenkov 037, tel.: 597 431 709
- Stanice HS Velký Polom, 739 82 Dolní Lomná 540, tel.: 558 330 053
- Stanice HS Lysá hora, Krásná 0513, 739 04 Pražmo, tel.: 597 431 702
- Stanice HS Soláň, 756 05 Karolinka

Nové číslo Horské služby

+420 1210
platí pro celou ČR

